

Sprawozdanie

Komisji sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego o istniejących okręgach, tudzież w przedmiocie utworzenia dalszej seryi okręgów sanitarnych w r. 1899.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w przedłożonem Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniu o istniejących już okręgach sanitarnych, tudzież utworzeniu dalszej seryi okręgów sanitarnych w r. 1899 a to na zasadzie postanowień ustawy z dnia 2. lutego 1891 nr. 17. dz. ust i rozporządzeń kraj., przedstawił dokładny obraz ze 7-miu lat istnienia okręgów sanitarnych, to jest od wejścia w życie ustawy w r. 1892, aż po koniec roku 1898. W siedmioletnim więc okresie utworzono na zasadzie postanowień powołanej ustawy 100 okręgów sanitarnych w 59 powiatach, — i tak po 3 okręgi sanitarne posiadają powiaty: Brody, Drohobycz, Dobromil, Gródek, Kołomyja, Nadwórna, Nowy Targ, Przemyślany, Mościska, Myślenice, Nisko.

Po 2 okręgi powiaty: Bochnia, Brzesko, Brzeżany, Chrzanów, Cieszanów, Dolina Horodenka, Jarosław, Jasło, Lisko, Rawa, Rzeszów, Stare miasto, Stryj, Tłumacz, Trembowla, Turka, Wadowice, Żydaczów.

Po 1 okręgu posiadają powiaty: Biała, Bóbrka, Bohorodczany, Borszczów, Buczacz, Czortków, Husiatyn, Jaworów, Kałusz, Kolbuszowa, Kossów, Kraków, Lwów, Łańcut, Podhajce, Przemyśl, Rohatyn, Sambor, Sanok, Skałat, Sokal, Stanisławów, Tarnobrzeg, Tarnopol, Zaleszczyki, Zbaraż, Złoczów, Żółkiew, Żywiec.

Tutaj należy też nadmienić, że w wyżej przytoczonych 59 powiatach, pomimo utworzenia okręgów sanitarnych nie funkcjonuje 14 okręgów w 12 powiatach, a to: Bóbrka z okręgiem w Wybranówce, Cieszanów z okręgiem w Dzikowie starym, Brzeżany z okręgiem w Kozowej, Drohobycz z okręgiem w Podburzu, Gródek z okręgami w Lubieniu wielkim i Dąbrowicy, Husiatyn z okręgiem w Probuźnie, Nadwórna z okręgami w Majdanie średnim i Nadwórnie, Przemyślany z okręgiem w Kurowicach, Stryj z okręgiem w Tuchołce, Żydaczów z okręgiem w Nowem Siole, Turka z okręgiem w Boryni, Mościska z okręgiem w Mościskach, utworzonym na mocy upoważnienia Wysokiego Sejmu w r. 1897, co do którego czynności przedwstępne są jeszcze w toku.

Nie funkcyonowanie tych 14 okręgów tłumaczy Wydział krajowy częścią z powodu braku kandydatów posiadających kwalifikacye ustawą przepisane, — częścią zaś z powodu, że lekarz niedługo po nominacyi zrzekł się otrzymanej posady, gdy nie znalazł w miejscu siedziby okręgu odpowiednich warunków lokalnych a głównie widoków na praktykę prywatną — częścią wreszcie z powodu śmierci lekarza i rozpisania nowych konkursów. Piętnaście powiatów nie posiada jeszcze organizacyi okręgów sanitarnych a to powiaty: Brzozów, Dąbrowa, Gorlice, Grybów, Kamionka strumiłowa, Krosno, Limanowa, Mielec, Nowy Sącz, Pilzno, Ropczyce, Rudki, Śniatyn, Tarnów, Wieliczka.

Wydatki z funduszu krajowego na ryczałty objazdowe lekarzy okręgowych i subwencye przewidziane §. 12 ustawy, przedstawiają się od początku organizacyi okręgów sanitarnych w cyfrach następująco :

w r. 1892 z uchwalonego kredytu	2.000 zł. w kw.	240 zł.
" 1893	" "	4.000 " "
" 1894	" "	15.000 " "
" 1895	" "	18.000 " "
" 1896	" "	18.000 " "
" 1897	" "	25.000 " "
" 1898	" "	29.000 " "

wyniesie wydatek obliczony przez Wydział krajowy na podstawie dotychczasowych wyników mniej więcej (o ile stan okręgów do końca roku 1898 nie uległ zmianom) kwotę 25.000 zł.

Do preliminarza budżetu krajowego na rok 1899 wstawił Wydział krajowy, uwzględniając, że okręgi dotąd wolne w ciągu r. 1899 mogą być obsadzone a nadto ze względu na nowe proponowane okręgi, kwotę 35.000 zł.

Z przedstawionego przez Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdania widzi Komisya sanitarna, że ta użyteczna organizacya lekarzy okręgowych rozwija się i że z czasem wyda rezultaty pomyślne a tem samym przyczyni się do znacznego polepszenia warunków zdrowotnych w gminach kraju naszego, — a to tem pewniej jeszcze gdy ze wszystkich zarządzeń Wydziału krajowego widać, że tenże nie ustaje w swych usiłowaniach doprowadzenia organizacyi służby lekarskiej okręgowej w kraju do tego stanu, iżby ona spełniała w zupełności zadania i nadzieje w niej pokładane — tudzież usprawiedliwiła ofiary łożone na ten cel przez kraj cały.

Komisya sanitarna będąc tego przekonania, że organizacya okręgów sanitarnych przy ciągłej trokliwości Wydziału krajowego o wprowadzenie ulepszeń a usunięcie wadliwości w organizacyi służby lekarskiej okręgowej, odda krajowi w przyszłości istotne korzyści, ma zaszczyt przedstawić Wysokiemu Sejmowi na zasadzie postanowień ustawy z dnia 2. lutego 1891 nr. 17. Dz. ust. kraj. wnioski na utworzenie w r. 1899 dalszej seryi okręgów sanitarnych w powiatach poniżej wymienionych.

Ogółem 17 okręgów w 15 powiatach, a to : Grybów 1 okręg w Bobowy, — Kamionka strumiłowa 1 okręg w Stojanowie, — Ropczyce 2 okręgi, a to : w Wielopolu i Sędziszowie, — Rudki 1 okręg w Horożanie wielkiej, — Śniatyn 1 okręg w Rożnowie, — Wieliczka 1 okręg w Świątnikach górnych, — Buczac 2-gi okręg w Uściu Zielonem obok istniejącego w Koropcu, — Kossów 2-gi okręg w Pistyniu obok istniejącego w Żabiu, — Sanok 2-gi okręg w Rymanowie obok istniejącego w Jaśliskach, — Sokal 2-gi okręg w Warężu obok istniejącego w Tartakowie, — Tarnobrzeg 2-gi okręg w Radomyślu obok istniejącego w Grębowie, — Brzeżany 3-ci okręg w Kozłowie obok istniejących w Nara-jowie i Kozowej, — Chrzanów 3-ci okręg w Krzeszowicach obok istniejących w Alwerni i Bobrku, — Jarosław 3-ci okręg w Sieniawie obok istniejących w Moszczanach i Pruchniku, — i Wadowice 3-ci okręg w Andrychowcie obok istniejących w Lanckoronie i Zatorze.

Komisya sanitarna zauważa w końcu, że należałoby skłonić Wydział powiatowy w Rzeszowie do utworzenia okręgu sanitarnego w Niebylcu w powiecie Strzyżowskim, gdyż powiat ten pod względem lekarskim jest nader upośledzonym.

Opierając się na szczegółach wyżej przytoczonych, Komisya sanitarna przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do utworzenia w roku 1899 dalszej seryi 16-tu okręgów sanitarnych w następujących powiatach: Grybowie, Kamionce strumiłowej, Ropczycach, Rudkach, Śniatynie, Wieliczce, Buczaczu, Kossowie, Sanoku, Sokalu, Tarnobrzegu, Brzeżanach, Chrzanowie, Jarosławiu i Wadowicach.

III. Sejm zatwierdza wstawiony do preliminarza budżetu krajowego na rok 1899 pod Rubr. V. kredyt w wysokości 35.000 zł. na pokrycie wydatków na ryczałty podrózne dla lekarzy okręgowych i subwencye dla powiatów, przewidziane §. 12. ustawy z dnia 2. lutego 1891, nr. 17 dz. ust. i rozp. kraj. tak dla istniejących, jak i nowo utworzyć się mających okręgów sanitarnych.

Niniejszem sprawozdaniem zostaje też załatwioną petycja gminy Stojanowa powiatu Kamionka strumiłowa L. S. 97/98.

We Lwowie dnia 25. lutego 1899.

Przewodniczący :
Dr. Jordan.

Sprawozdawca :
Dr. Olpiński.

